

D ů v o d y:

Rekursní soud vychází z mylného názoru, že provise, na niž se vede exekuce, je platem, příslušejícím dlužníkovi z prodeje tabáku, a že proto exekuce na tuto provisi podléhá obmezení podle § 1 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. Podle dekretu dvorské kanceláře ze dne 13. října 1844 čís. 840 sb. z. s. připouští se exekuce proti prodávacům tabáku a kolků v drobném (trafikantům) na provisi k uspokojení soukromoprávních pohledávek, ale tento dekret neobsahuje obmezení exekuce. Tento předpis nebyl dotčen předpisy exekučního řádu ze dne 27. května 1896, čís. 79 ř. zák., neboť není v něm ustanovení o vyloučení neb obmezení exekuce na tuto provisi. Podle řečeného dekretu dvorské kanceláře dostává oprávněný trafikant tuto tabákovou provisi odúčtováním rozdílu nákupní a prodejní ceny (viz též nařízení min. fin. ze dne 10. června 1911, čís. 44.236 v úpravě podle nařízení ministerstva financí ze dne 15. září 1923, čís. 69.367/5541/23-IV A/13) a, vede-li se exekuce na tuto provisi, nemá býti provise od kupní ceny, jak dosud, odpočtena, nýbrž zadržena a odvedena exekučnímu soudu, takže tabák se pak trafikantu vydává za vyšší sazbovou cenu, podobně i kolky za plnou cenu (viz též rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 5. října 1910 R I 606/10 Gl. U. 5198 a ze dne 14. března 1911 R I 150/11 Gl. U. 5396, jakož i komentář Neumannův k exekučnímu řádu str. 863 vyd. z roku 1910). Již z těchto předpisů jest nade vší pochybnost patrné, že tabáční a kolkovní provise není služebním platem, nýbrž bonifikací při nákupu trafikátů a kolků. Proto také okresní finanční ředitelství v U., obdrževši usnesení o povolení exekuce, v souhlase s těmito předpisy přikázalo hlavnímu skladníku tabáku, by povinnému dlužníku neúčtoval k dobru 10% provise při odběru tabákového zboží, nýbrž ji celou zadržoval až do vyrovnání vymáhané pohledávky, takže dlužník musí do té doby platiti za tabáční zboží plnou konsumentní cenu. Dovolací rekurs jest odůvodněn, bylo mu proto vyhověno tím způsobem, že změnou napadeného usnesení bylo obnoveno správné usnesení prvního soudu.

Čís. 7380.

Odpůrcí žalobu v úpadku lze podati nejen z odpůrcích důvodů §§ 28 až 31 konk. řádu, nýbrž i z důvodu naprosté (absolutní) neplatnosti právního jednání.

(Rozh. ze dne 3. října 1927, Rv II 217/27.)

Žalobě správce úpadkové podstaty po Bohumilu Š-ovi proti Karlu P-ovi o vydání věcí procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolací soud nesdílí sice právní názor prvního soudce, že žaloba souzené rozepře je žalobou vlastnickou (§ 366 obč. zák.), nebo žalobou o náhradu

škody za odprodané věci (§ 1323 obč. zák.), nebo žalobou obligační o vydání zisku z prodeje komisionářského zboží (§ 861 obč. zák.), nýbrž má za to, že je to žaloba odpůrčí ve smyslu §§ 28—31 konk. ř., neboť tomu nasvědčuje ustrojení žaloby, žalobní žádání i označení žaloby jako žaloby odpůrčí. Nelze sice popřít, že žaloba je do jisté míry nezřetelnou a že může vzniknouti spor, zda měl žalobce na mysli žalobu odpůrčí či žaloby shora uvedené. Avšak pochybná místa lze uvést v soulad tak, že názor odvolacího soudu, že jde jediné o žalobu odpůrčí, je skutečně odůvodněn. Žaloba totiž tvrdí, že kupní smlouva ze dne 15. ledna 1926 je absolutně neplatnou, a žádá vydání věcí a zaplacení ceny za předměty odprodané, což by ovšem zdánlivě mluvilo pro jinou žalobu, než žalobu odpůrčí. Avšak to nebrání onomu názoru odvolacího soudu. Neboť nelze přehlédnouti, že odpůrčí žalobu lze podati nejen z odpůrčích důvodů §§ 28—31 konk. ř., t. j. z důvodů absolutně platných, avšak relativně neplatných (proti věřitelstvu bezúčinných) právních jednání, nýbrž i z důvodu absolutní neplatnosti právního jednání, poněvadž tato obsahuje současně i relativní neplatnost proti úpadkovým věřitelům. Žaluje-li správce podstaty v takovém případě odpůrčí žalobou, žaluje méně, než k čemu je oprávněn. A lze proto užšímu návrhu na zjištění pouhé bezúčinnosti právního jednání proti úpadkovým věřitelům vyhověti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Žalovaný přehlíží úplně vývody napadeného rozsudku, že odpůrčí žalobu lze podati nejen z odpůrčích důvodů § 28 až 31 konk. ř., nýbrž i z důvodů naprosté (absolutní) neplatnosti právního jednání, poněvadž tato obsahuje v sobě i relativní neplatnost tohoto jednání proti úpadkovým věřitelům. Názor odvolacího soudu jest úplně správný a má zejména oporu i v nauce (Krainz-Ehrenzweig, obl. pr. sv. 2/I str. 642 a sv. 1 str. 320 a Bartsch-Pollak I. str. 228 pozn. 50, k § 27) shodující se v názoru, že z důvodu nicotnosti lze také odporovati smlouvě, neboť i tu jsou poškození věřitelé, a jest ponecháno žalobci, zda ze smlouvy nicotné chce pro sebe odvoditi jen právo odporu proti takové smlouvě. Že smlouva ze dne 13. ledna 1926, kterou sjednali rodiče žalovaného s dědici po Bohumilu Š-ovi, byla absolutně nicotná, ježto nebyla schválena pozůstalostně, a že si smluvníci byli toho vědomi, že jde o smlouvu nicotnou, zjistily již nižší soudy a žalovaný se ani nepokusil napadati tento názor. Není-li za tohoto stavu věci pochybnosti, že byl správce žalující úpadkové podstaty podle § 81 konk. ř. oprávněn domáhati se žalobou soudního výroku, že jest smlouva nicotná (neplatná), zůstalo mu také, dle toho, co bylo řečeno, vyhrazeno právo odporu proti této smlouvě. Prokázal-li nicotnost (neplatnost) smlouvy, nebylo třeba, by zvláště ještě prokazoval, zda nastal některý z případů §§ 28 až 31 konk. ř., když smluvníci, jak jest zjištěno, věděli, že uzavřeli smlouvu nicotnou.